

Poul Christensen: Jeg havde altsaa Ret i, at der ikke beregnes nogen som helst Rente af Gaardens Værdi, og jeg havde altsaa ogsaa Ret i, at der ikke er beregnet nogen som helst Rente af de 40,000 Kr., som man i 1896 har laant til Driften. Thi hvis man — hvad man mig bekendt gør i alle andre Livets Forhold — havde maattet betale Renter, ogsaa af sine Driftslaan, tror jeg at turde sige, at disse Renter mindst vilde have udgjort ca. 11,000 Kr. Og da Overskuddet — ikke paa Side 6 eller 8, men paa Side 7 — i de forløbne Aar er opgivet til 36,226 Kr. 88 Øre, saa er der, naar man trækker disse 11,000 Kr. fra, 25,000 Kr. tilbage til at betale de 40,000 Kr. med, og saa forstaar jeg ikke, at den ærede Minister kan sige, at Staten har faaet fuld Dækning. Jeg troede ikke, at Staten saadan satte sine Penge ud uden at fordre noget som helst Vederlag i Renter derfor. Jeg har altsaa fuldstændig Ret i den Opfattelse, jeg gjorde gældende før, at paa denne Ejendom har Staten i de forløbne 7 Aar sat en Kapital til; den har udlaant en Kapital af 40,000 Kr., der er kommet 25,000 Kr. ind igen, og Tabet vil altsaa i dette Øjeblik for de forløbne 7 Aar være 15,000 Kr. Og jeg har derfor vist Ret til at gentage, hvad jeg sagde før, at saavidt jeg kan se, er den elendige Jord ude paa Skætholmen, som Husmændene drive, den eneste, der har givet Staten Indtægt i den forløbne Tid, og dette maatte da tale endnu stærkere for, at man gik til at udstykke. Jeg er som sagt ellers den ærede Minister taknemmelig for, at han begynder paa at ville udstykke, og ogsaa for, at han giver Tilsagn om at ville fortsætte dermed. Dog maa jeg maaske sige, at det forekommer mig, at den Størrelse paa disse Landejendomme, han nævnede første Gang, han havde Ordet, er noget for ringe. Men det andet Hovedpunkt, jeg ankede over før, da jeg havde Ordet, var det, at man stadig kunde finde den daarligste Jord til Husmændene. Man begyndte med Skætholmen, der staar til Takst fra 6—9. Man fortsætter med Tangen, der staar til Takst: 7—11 eller saadan noget, gennemsnitlig en Takst højere. Nu lader det altsaa til, at man fortsætter paa det Hjørne, hvor det synes, at der er adskillige Pletter af Takst: 8—11, medens der altsaa, saa vidt jeg forstaar, endnu ikke er foretaget en eneste Udstykning af den gode Jord til Takst 13—16, som ligger langt bedre til Udstykning til Husmandsbrug. Jeg beklager endnu en Gang,

at man stadig kan finde den daarligste Jord ved denne Gaard til Husmændene.

Fogtmann: Jeg beklager, at det ikke synes mig muligt, at faa den ærede Kultusminister til at se denne Sag under en helt anden Synsvinkel. Vi se nemlig ganske forskelligt paa den. Jeg synes naturligvis, at jeg ser den rigtigt, og jeg er overbevist om, at jeg ser den praktisk. Men hvor forskelligt vi se paa den, finder særlig sit Udtryk deri, at den ærede Kultusminister siger, at Udstykningen er jo i en god Gænge, medens jeg siger, at Udstykningen er i en daarlig Gænge. Det er et rent forskelligt Syn paa, hvordan det gaar. Nej, den ærede Kultusminister har ikke Ret, Udstykningen er ikke i en god Gænge, den er netop i en daarlig Gænge. Den er bleven sat i en daarlig Gænge af de tidligere Ministerier, og det er det, vi klage over, og altid have klaget over og have Ret altid. Men det, den nuværende Minister gør, er slet ikke at bringe den over i en bedre Gænge, men det er at lade den blive i den samme Gænge. Det er at udstykke de daarligste Jorder i den daarligste Form og paa de daarligste Pladser, — ja, det er altsammen det daarligste — hvorimod det, vi mene skulde bringe det i en god Gænge, var, at man skulde udstykke Jorder, som vare ordentlige, Jorder, som laa paa en god Plads, og som vare af en heldigere Størrelse og Form. Den ærede Kultusminister vil blive ved at lave Huslodder, forsultne Huslodder, som det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen) kalder det, og det er rigtigt nok: Smaa Huslodder paa daarlig Jord, langt borte fra Kirke, Skole, Mølle, Købmand o. s. v.; hvorimod vi sige: Skal der blive god Gænge deri, skulle vi lægge dem paa de naturlige Steder, hvad der ikke kan gøre Gaarden noget. Jeg har et Kort her, som udviser, at man meget godt, selv om man nøjes med 109 Tdr. Land, som den ærede Kultusminister vil tage, kan lægge dem paa et fornuftigt Sted, saaledes at man ikke forstyrrer Loddens Form eller dens Betingelser i nogen som helst Retning. Det er ikke min Mening at skære en rund Plet ud, og saa lægge dem der; jeg tager ikke saa upraktisk paa det. Men jeg beklager, at det ikke er mig muligt at faa de Hovedsynspunkter, ud fra hvilke jeg lægger min Hovedbetragtning, ind i den ærede Kultusminister, saa det bliver vistnok i det hele taget svært at faa denne Sag ordnet paa en tilfredsstillende Maade, som jeg tror, man kunde have Fornøjelse af, og som